

Teknik Müşavirlik

Çalıştayı

Sonuç Raporu

14 Ocak 2016

İlbank Sosyal Tesisleri, Ankara

İçindekiler

TEKNİK MÜŞAVİRLİK ÇALIŞTAYI	3
ÇALIŞTAY AÇILIŞ KONUŞMALARINI	5
TürkMMMB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Demir İNÖZÜ'nün Açılış Konuşması	5
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Yapı İşleri Genel Müdürü Sayın Kasım KAYIHAN' ın Açılış Konuşması	10
ÇALIŞTAY RAPORU	13
GRUP ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ:.....	17
GRUP 1: Mevzuat ve Öneriler.....	17
GRUP 2: Sorumluluklar	18
GRUP 3: Yurtdışında Kurumsal Yapılanma	19
Grup 4: AB Finansmanlı Projeler.....	20
Grup 5: Ar-ge ve Teşvikler:	21
SONUÇ.....	23
RAPOR EKLERİ	24
Ek-1: Çalıştay Konuları ve Sonuç Önerileri ile Grup Katılımcıları	24
Ek-2: Çalıştay Hazırlıkları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na Sunulan TürkMMMB Görüşleri	24
Ek-3: Çalıştay Programı	24
Ek-4: Çalıştay Katılımcı Listesi	24
.....	0

TEKNİK MÜŞAVİRLİK ÇALIŞTAYI

Yatırım ortamının iyileştirilmesinin, yatırım süreçlerinin hızlandırılmasının, yapılaşmanın toplam kalite anlayışı içinde sürdürülmesinin, uluslararası ortamlarda rekabet edebilir, güvenilir ve tanınırlığı yüksek bir meslek camiasının oluşturulmasının ilk adımının ulusal müşavirlik sisteminin geliştirilmesinden geçtiği fikrinden hareketle **T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve TürkMMMB-Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği işbirliğinde 14 Ocak 2016, Perşembe günü “Teknik Müşavirlik Çalıştayı”** düzenlenmiştir.

Çalıştay, Yapı İşleri Genel Müdürü Sayın Kasım KAYIHAN' ın açılış konuşması ile başlamıştır. Sayın KAYIHAN'dan sonra TürkMMMB'nin kısa bir tanıtımını yapmak için Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Sedef ERDOĞAN söz almış ve TürkMMMB' nin tanıtım filmi katılımcılara sunulmuştur. Sayın ERDOĞAN'dan sonra TürkMMMB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Demir İNÖZÜ bir konuşma yapmıştır. Sayın İNÖZÜ konuşmasına, Teknik Müşavirlik faaliyetleri ile TürkMMMB'nin çalışmalarını kısaca anlatarak başlamış ve sektörde yaşanan sorunlara değinmiştir. Çalıştay kapsamında değerlendirilecek konular ile ilgili özet bilgiler de veren Sayın İNÖZÜ konuşmasını Çalıştay'dan ve Çalıştay sonrasındaki çalışmalardan beklentilerini dile getirip desteklerinden dolayı T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na teşekkür ederek tamamlamıştır. Öğleden önceki bölümün son konuşması Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Sayın Mehmet CEYLAN tarafından gerçekleştirilmiştir. Bakanlık olarak Teknik Müşavirlik faaliyetlerinin öneminin farkında olduklarını ve sektörün iyileştirilmesi yönünde tüm çalışmaları

desteklediklerini belirten Sayın CEYLAN'a konuşmasının sonunda TürkMMMB Yönetim Kurulu Başkanı Demir İNÖZÜ tarafından TürkMMMB'nin sembolü olan Kırlangıç Heykeli takdim edilmiştir. Sayın CEYLAN da TürkMMMB Başkanı'na bir plaket sunmuştur. Ayrıca Çalıştayın çalışmalarını en başından beri yakinen takip eden Bakanlık Müsteşarı Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK'e de TürkMMMB'nin üç boyutlu cam plaketini sunulmuştur. TürkMMMB Başkan Yardımcısı Sedef ERDOĞAN da Müsteşar Bey'den plaketini almıştır.

Programın öğle yemeğinden sonraki bölümü Moderatör ODTÜ Rektör Danışmanı Prof. Dr. İrem DİKMEN TOKER' in Çalıştay Metodolojisi hakkında bir sunum yapması ile başlamıştır. Bu sunumun ardından beş ayrı masada **Mevzuat ve Öneriler, Mütessesilen Sorumluluk ve Mesleki Sorumluluk Sigortası, Yurtdışında Kurumsal Yapılaşmanın Sağlanması, Ülkemizde AB Finansmanlı Yatırımlar, Ar-Ge ve Teşvikler** konularının ilgili kurum temsilcileri ve TürkMMMB üyelerinin katılımları ile tartışıldığı yuvarlak masa toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Eş zamanlı gerçekleşen bu toplantılar sonrasında her masanın moderatörü tüm katılımcılara masalarında görüşülen konuları ve bu konulara ilişkin değerlendirmeleri kısaca sunmuştur. Prof. Dr. İrem DİKMEN TOKER'in kapanışı yapması sonrasında Genel Müdür Kasım KAYIHAN, Sayın TOKER'e Çalıştay'a katkılarından dolayı plaket takdim etmiştir. Yapılan çalışmalar Çalıştay sonrasında Sayın İrem DİKMEN TOKER tarafından raporlanarak Çalıştay kitapçığı hazırlanmıştır.

ÇALIŞTAY AÇILIŞ KONUŞMALARI

TürkMMMB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Demir İNÖZÜ'nün Açılış Konuşması

Sayın Bakanımız,

Saygıdeğer Müsteşarımız,

Değerli Müsteşar Yardımcıları ve Genel Müdürler,

Saygıdeğer Bürokratlar, Değerli Katılımcılar ve meslektaşlarım;

Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza teknik müşavirlik sektörümüzün sorunlarına gösterdiği ilgi ve bu sorunlara çözüm getirilmesine yönelik olarak bu Çalıştayı düzenlediği için, Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği ve tüm meslektaşlarımız adına çok teşekkür ederim.

Müşavir mühendislik ve mimarlık hizmetleri; teknik bilgi ve birikimi yaratıcılıkla birleştirerek, çevreye ve geleceğe karşı sorumluluk bilinciyle, insan yaşamı ve insanlığın gelişimi için gerekli tüm yapıların ve sistemlerin oluşturulmasına yönelik olarak teknik ve ekonomik açıdan en uygun çözümlerin geliştirilmesini sağlayan, teknolojiye dayalı fikir hizmetleri içeren tüm faaliyetleri kapsar.

Bu hizmetler planlama ve fizibilite çalışmalarından, tasarım, şartname ve ihale dosyası hazırlığı, inşaat kontrolluğu ve proje yönetimine kadar uzanan çok geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Teknik Müşavirlik Sektörü'nün sermayesi bilgi ve uzmanlıktır. Katma değer oluşturur, kaliteyi ön planda tutar.

Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği, bu hizmetleri güvenilir uzmanlık düzeyinde sunan bağımsız firmaların ve kişilerin sektörel çatı kuruluşudur. Birliğimiz 1980 yılında kurulmuştur. Müşavir

Mühendisler Uluslararası Federasyonu-FIDIC'e ve Avrupa Müşavir Mühendislik Birlikleri Federasyonu-EFCA'ya üyedir ve her iki kuruluşun da Türkiye'deki tek temsilcisidir. Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu DEİK'in de kurucu kuruluşları arasındayız. Temel ilkelerimiz; bağımsızlık, kalite, dürüstlük, sürdürülebilirlik, eşit rekabet kurallarının uygulanması, hizmetlerin FIDIC etik kurallarına uygun şekilde ve kurumsallaşmış bir yapıyla gerçekleştirilmesinin sağlanmasıdır.

Amaçlarımız, teknik müşavirlik hizmetlerinin tanınırlığını ve saygınlığını artırmak, sektörü ulusal ve uluslararası platformlarda temsil etmek, sektörde teknoloji, verimlilik ve kalite odaklı rekabeti sağlamak için gerekli yasal mevzuatın ve standartların hazırlanmasında ve uygulamada görülen aksaklıkların düzeltilmesinde söz sahibi olmak, teknik müşavirlik sektörünün ve firmalarımızın haklarını ve çıkarlarını korumaktır.

Teknik müşavirlik hizmetleri uzun vadeli planlamayı, yenilikçi fikirleri değer yaratan çıktılara ve projelere dönüştürmeyi, nitelikli ve sürdürülebilir çözümler üretmeyi gerektirmektedir. Teknik müşavirler kararlarını bağımsız ve tarafsız şekilde vermeli, ülke gerçeklerini ve ulusal çıkarları gözeterek çözümler üretecek bilince ve toplumsal sorumluluğa sahip olmalıdır.

Uluslararası verilere göre Teknik Müşavirlik hizmetleri, girdiği bir dış pazarda etkilediği sektörler düşünüldüğünde kendi cirosunun 40-70 katı ihracat artışı sağlama gücüne sahiptir.

Gördüğümüz gibi Birliğimizin logosunda bir kırlangıç yer almaktadır. Yuvalarını bir mimar ve mühendis titizliğiyle inşa eden ve devamlı hareket halinde olan kırlangıçlar gibi sağa sola uçarak iş peşinde koşan ve dünyanın her yerine seyahat eden teknik müşavirlerimiz inşaat sektörümüzün yurt dışına açılmasında da önemli bir rol üstlenmişlerdir.

Öncü konuları ile yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinin ve inşaat malzemeleri ihracatının yolunu açması gerektiği sık sık vurgulanan teknik müşavirlik sektörümüzün ve müşavirlik firmalarımızın gelişmesini engelleyen, Kamu İhale Kanunu'nda ve mevzuatta değişiklikler yapılarak çözüm getirilmesini beklediğimiz çeşitli sorunlarımız vardır.

Teknik müşavirlik hizmetlerine yetersiz bütçeler ve süreler ayrılmaktadır. Kamuda ve özel sektörde yatırım bütçeleri belirlenirken teknik müşavirlik hizmet bedelleri ve sürelerinin gerçekçi ve kaliteli hizmet almaya yönelik olarak belirlenmesi yarar sağlayacaktır.

Teknik müşavirlik hizmetleri için kalifikasyon esaslı değerlendirme ve seçme yöntemleri uygulanmalı, verilen teknik puanlar gerçekçi ve objektif olmalı, firmalar arasındaki nitelik farklarını gerçekçi şekilde yansıtmalı, birbirine çok yakın teknik puanlar verilerek son aşamada işin yine en düşük teklifi verene ihale edilmesi engellenmelidir.

Planlama, tasarım ve yapım aşamalarındaki kaliteli müşavirlik hizmetleri projelerin inşaat ve işletme-bakım maliyetlerinde önemli tasarruflar sağlar, ancak Türkiye'de işverenlerimiz ve müteahhitterimizin önemli bir bölümü teknik müşavirlik hizmetlerini düşük fiyatlarla en ucuz temin etmek arzusunda. Düşük fiyatlarla ihale edilen teknik müşavirlik hizmetleri nedeniyle teknik müşavirlik firmalarımızın kar marjları azalmakta, hizmet kalitesi düşmekte, firmalar finansman açısından güçlü duruma gelememekte,

yenilikçiliğe, araştırma-geliştirme faaliyetlerine, iş geliştirmeye ve teknolojik altyapılarını geliştirmeye kaynak ayıramamaktadır.

Yurtiçinde güçlenemeyen, ayakta kalma mücadelesi veren teknik müşavirlik firmalarımızın yurtdışında güçlü bir konuma gelmeleri ve yurtdışına açılımda öncü olmaları olanaksızdır.

Teknik müşavirlik firmalarımızın en büyük sermayesi yetişmiş uzman ve teknik eleman gücüdür. Firmalarımız iş azlığı nedeniyle küçülmekte, yetişmiş, deneyimli, nitelikli elemanların firmalarda istihdamında süreklilik sağlanamamaktadır. Teknik müşavirlik hizmetleri için öncelikle iç pazarda talep yaratılmalı, kamu yatırımlarının planlama ve gerçekleşmesinde her aşamada yerli teknik müşavir kullanılmalıdır.

Teknik Müşavirlik firmalarının sorumlulukları yeniden düzenlenmeli, yapım kontrolluk işlerinde teknik müşavirler müteahhitler ile birlikte müteselsilen sorumlu tutulmamalı, teknik müşavirlerin sorumluluğu kendi hizmetleriyle ve sözleşme bedelleriyle sınırlı olmalıdır.

Teknik müşavirlik hizmetlerinde kalitenin güvence altına alınması için Mesleki Sorumluluk Sigortası uygulaması zorunlu olmalı ve yaygınlaştırılmalıdır. Böylece teknik ve mali açıdan yeterli olmayan, kalitesiz hizmet veren, sorumluluk üstlenmeye niyeti olmayan firmalar bu sigortayı yaptıramayacakları, yaptırmak istemeyecekleri için ihalelere katılamayacaklardır.

Teknik müşavirlik sektörümüzün bilimsel araştırmalar ile sanayi uygulamaları arasında köprü oluşturabilmesi, kamu- özel işbirliği projelerinde yenilikçi teknolojilerin uygulanmasına öncülük etmesi sağlanmalıdır. İnşaat sektörü için öncelikli Ar-Ge konuları desteklenmelidir

Geçmişte büyük ölçekli projelerde daha çok yabancı teknik müşavirlik firmalarının tercih edilmiş olması, işlerin sayıca azlığı ve hizmet bedellerinin düşüklüğü nedeniyle teknik müşavirlik firmalarımız arzulanan sayıya ve büyüklüğe ulaşamamışlardır. Günümüzde de ülkemizde teknik müşavirlik şirketlerimizin yabancı müşavirlik şirketleriyle haksız rekabete maruz bırakılmasının önüne geçilmesi ve bu bağlamda mevzuata önleyici hükümler getirilmesi ihtiyacı olduğunu değerlendirmekteyiz.

Yabancı firmaların Türkiye'de kurdukları firmalar, yurtdışındaki ana firmalarının deneyimlerini, yüksek bedelli iş bitirme belgelerini ve finansman gücünü kullanarak ve Türk elemanlar istihdam ederek Türk teknik müşavirlik firmalarıyla rekabet etmekte, ön yeterlik değerlendirmelerinde giderek Türk firmalarının önüne geçmektedirler.

Avrupa Birliği finansmanlı işlerde aşırı yüksek tutulan yeterlilik kriterleri nedeniyle yerli firmalarımızın yükümlenebildikleri iş hacimleri ve gelirleri çok sınırlı kalmakta, firmalarımıza yeterli katkıyı sağlamamaktadır. Söz konusu kriterler Türk müşavirlik firmalarının daha rahat şekilde sağlayabilecekleri şekilde düzenlenmelidir.

Mesleki Hizmetlerde Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları ve Serbest Ticaret Anlaşmaları kapsamında yabancı mühendis ve mimarların Türkiye'de serbestçe çalışmalarına olanak sağlanması Teknik Müşavirlik Sektörümüzün gelişmesine engel olacak, Türk mühendis ve mimarlarının ve teknik müşavirlik firmalarımızın aleyhine gelişmelere yol açacaktır.

Uluslararası İnşaat Sektörü dergisi "Engineering News Record" tarafından hazırlanan "Dünyanın En Büyük 250 Müteahhitlik Firması" listesinde her yıl artan sayıda Türk müteahhitlik firmasının yer alması ve sayıca 2. sırada olmaları hepimizi gururlandırmaktadır. Bunun yanısıra, günümüzde 40'dan fazla ülkede pek çok projeye başarıyla imza atan teknik müşavirlik firmalarımızdan bazıları da son yıllarda aynı dergi tarafından hazırlanan, firmaların yurtdışı pazarlarda elde ettikleri gelirlere göre sıralandıkları, "Dünyanın En Büyük 225 Uluslararası Teknik Müşavirlik Firması" listesinde sürekli olarak yer alma başarısını göstermektedir.

Ekonomi Bakanlığımızın yurtdışı teknik müşavirlik hizmetlerine sağladığı çeşitli teşviklerin kapsamının ve miktarlarının artması firmalarımızın yurtdışına açılımına büyük katkılar sağlamaktadır ve bu kriz döneminde daha da önem kazanmaktadır. DEİK bünyesindeki "Uluslararası Teknik Müşavirlik İş Konseyi" de teknik müşavirlik firmalarımızın yurtdışı iş hacimlerinin artmasında önemli bir işlev üstlenmektedir.

Dünyada küresel ekonomik krizin etkisinin giderek daha fazla hissedildiği; ülkemizin birliğini ve bütünlüğünü hedef alan tehditlerin ve tırmanmakta olan bölgesel sorunların etkisiyle dış pazarlarımızın daraldığı, ekonomimizin lokomotifini olan inşaat sektörümüzün hedeflerine ulaşmakta zorlandığı bir dönemdeyiz. İnşaat sektörünün itici gücü olan teknik müşavirlik sektörümüzün sorunlarına çözüm getirmek, müşavirlik firmalarımızın güçlü bir kurumsal yapıya ve kapasiteye sahip olmalarına ve uluslararası rekabet güçlerinin artmasına yardımcı olmak amacıyla düzenlenen Çalıştayımız bu açıdan da ayrı bir önem taşımaktadır.

Prof. Dr. İrem Dikmen Toker'in moderatörlüğünde gerçekleştirilecek Çalıştay'da teknik müşavirlik sektörümüzün çözüm gerektiren sorunları şu ana başlıklar altında ele alınacaktır:

- Mevzuat ve Öneriler
- Sorumluluklar
- Yurtdışında Kurumsal Yapılanma
- AB Finansmanlı Projeler
- Ar-Ge ve Teşvikler

Çalıştay sonunda yapılacak değerlendirmeler doğrultusunda alınacak kararların hayata geçirilmesi, zaman içinde Teknik Müşavirlik Sektörümüzün yeterli deneyime, büyüklüğe ve rekabet gücüne ulaşarak arzuladığımız yere gelmesine yardımcı olacaktır.

Çalıştayın düzenlenmesini sağlayan Çevre ve Şehircilik Bakanımıza, Müsteşarımıza ve Müsteşar Yardımcılarımıza, başta Yapı İşleri Genel Müdürümüz olmak üzere tüm Genel Müdürlere, Genel Müdür Yardımcılarına ve Bakanlık elemanlarına; Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği Yönetim Kurulu'na, Birlik üyelerine ve Birlik çalışanlarına; Çalıştay Moderatörümüze, Çalıştaya katılan tüm kamu ve özel sektör kuruluşları temsilcilerine, değerli bürokratlara, akademisyenlere ve burada bulunan tüm

meslektaşlarımıza teşekkür eder, Çalıştay'ın başarıyla tamamlanarak teknik müşavirlik sektörümüzün gelişimine katkıda bulunmasını dileyerek, hepinizi saygıyla selamlarım.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Yapı İşleri Genel Müdürü Sayın Kasım KAYIHAN' ın Açılış Konuşması

Sn. Bakanım, Sn Müsteşarım,

Sn Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği Başkanı,

Kıymetli Katılımcılar, Kurum Temsilcileri,

Bakanlığımızın Üst Yöneticileri,

Çevre ve Şehircilik Ailesinin değerli mensupları, Çalışma Arkadaşlarım,

Hanımefendiler, Beyefendiler, Basınımızın Güzide Temsilcileri,

Sizleri sevgi ile kucaklıyor, saygı ile selamlıyorum. Teknik Müşavirlik Çalıştayı'mıza hoş geldiniz diyorum.

Teknik Müşavir, uluslararası kabul görmüş şekliyle "doğal veya inşa edilmiş çevre üzerinde teknolojiye dayalı fikir hizmeti veren kişi veya kuruluş" şeklinde tanımlanmaktadır. Teknik müşavirlik tanımının merkezinde mühendislik ve mimarlık meslekleri yer alsa da, yatırım fikrinin ortaya çıkışından itibaren bu teknik hizmetlerin yanı sıra finans, sigorta, risk yönetimi alanlarından uyumsuzlukların çözümüne kadar teknik olmayan bu alanlarda da sorumluluk üstlenilerek bu geniş yelpazede gerekli olan tüm hizmet bileşenleri sunulmaktadır. Gelecekte sektörün bu tanımdaki hizmet boyutuna ulaşması gerçekleşecektir

Yatırım öncesi etüdler (Fizibilite etüdüleri, finansal analiz de dahil proje değerlendirme çalışmaları, ön planlama çalışmaları, vd.),

Danışmanlık Hizmetleri (Teklif değerlendirme danışmanlığı, işletme ve bakım danışmanlığı, işletmeye alma ve işletmeden çıkarma danışmanlığı, vd.),

Yönetim Hizmetleri (sağlık ve güvenlik yönetimi, risk analizi ve yönetimi, maliyet ve finansman yönetimi, kalite yönetimi, inşaat yönetimi, sözleşme yönetimi, proje/program yönetimi, vd.),

Denetim Hizmetleri (Ürün belgeleme, kalite güvence denetimi, tasarım denetimi, yapım denetimi, vd.),

Planlama, tasarım, değerlendirme çalışmaları (Bölgesel-kentsel-kırsal planlama çalışmaları, mimarlık ve mühendislik tasarım hizmetleri araştırma ve geliştirme (ARGE) çalışmaları, sürdürülebilirlik çalışmaları, çevresel etki değerlendirme çalışmaları, değerlendirme hizmetleri, hasar araştırmaları, vd.)

Deneyler, saha çalışmaları, testler (Model testleri, uzaktan algılama (GIS) hizmetleri, topoğrafik haritalar ve zemin etüdüleri, malzeme testleri)

İhale evrakı hazırlanması

Teknik eğitim

Tahkim, arabuluculuk, bilirkişilik ve benzeri diğer teknolojik esaslı fikir hizmetlerini kapsamaktadır. Sektör, geniş bir yelpazede çeşitli işverenlere hizmet sunarak sürdürülebilir gelişmeye önemli katkılar sağlamaktadır.

Teknik bilgi ve birikimi yaratıcılıkla birleştirerek, Çevreye ve geleceğe karşı sorumluluk bilinciyle, Sosyal, çevresel ve ekonomik açıdan sürdürülebilir çözümler geliştirilmesini sağlayan, teknolojiye dayalı fikir hizmetlerini içeren tüm Mühendislik ve Mimarlık faaliyetleri ve bilimsel çalışmaları kapsar.

Teknik Müşavirlik sektörünün, **küresel iş hacminde en büyük payı ABD ye aittir.** ACEC (The American Council of Engineering Companies' <http://www.acec.org>) üyesi **5,000 firmanın, yaklaşık 500,000 çalışanla**, yıllık toplam iş hacminin **200 milyar ABD Doları** dolaylarında olduğu ifade edilmektedir.

Avrupa Birliği içinde Teknik Müşavirlik sektörünün, yaklaşık 1,000,000 çalışanla, yıllık toplam iş hacminin **150 milyar Avro** üstünde olduğu tahmin edilmektedir .

Özellikle ülke ihracatına katkı boyutlarına bakıldığında Uluslararası verilere göre (USTDA (U.S. Trade and Development Agency) Teknik Müşavirlik hizmetleri, girdiği bir pazarda etkilediği sektörler (**inşaat ve tedarik**) düşünüldüğünde **kendi cirosunun 40-70 katı ihracat artışı** sağlama gücüne sahiptir.

Ülkemizde ise teknik müşavirlik alanında, mühendislik ve mimarlık konularında faaliyet gösteren kayıtlı **22.000'e yakın firmanın, 85,000 dolaylarındaki çalışanı mevcuttur. Bu iş hacminin 3.5 milyar dolarlık hedefe ulaşılması için çalışılmaktadır.**

Bugün Türkiye'de, bağımsız müşavir mühendislerce, **dünyada kullanılan en yeni teknikler uygulanabilmekte ve ileri teknoloji ürünü yapıların tasarımları** Türk müşavir mühendis ve mimarları tarafından başarıyla gerçekleştirilebilmektedir.

Teknik müşavirlik hizmetleri ihracatının, **müteahhitlik ve malzeme ihracatında** öncü rolü bulunmaktadır

Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği'nce **16 Nisan 2015 tarihinde** bizim de katıldığımız **10.Teknik Müşavirlik Kongresi yapılmıştır. Bu kongrede** Yurtiçinde ve yurtdışında Teknik Müşavirlik Hizmetlerinin Geliştirilmesi amacıyla gerekli çalışmaların yapılmasına karar verdik.

Bu amaçla ilk olarak, Genel Müdürlüğümüz yetkilileri 22 Mayıs 2015 tarihinde Birliğe bir ziyarette bulunmuştur. Akabinde Müsteşarımız Prof. Dr. Sayın Mustafa Öztürk başkanlığında 25 Mayıs 2015 ve 03 Haziran 2015 tarihlerinde Bakanlığımızın ilgili birimlerinin katılımı ile İbank sosyal tesislerinde toplantılar yapılmıştır. Bu toplantılarda sektörün gelişmesinin önündeki sorunlar ve çözüm önerileri tartışılmış olup, geniş katılımlı bir çalıştay düzenlenerek, bugüne kadarki çalışmaların somut hale getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Bugün, Bakanlığımız ile TMMMB (Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği) ev sahipliğinde, siz değerli katılımcıların katkılarıyla yürüteceğimiz çalıştayda; teknik müşavirlik sisteminin gelişimini sağlayacak gerekli yasal düzenlemeler ile nitelikli işgücü ve teşvik sistemine yönelik paydaşların görüşleri alınarak **çıkan sonuçlar değerlendirilecek gelecek ile ilgili stratejilerin belirlenecektir.**

Bu çalıştayın hazırlanmasında emeği geçen başta TMMMB Başkanı Demir İnözü olmak üzere birlik yönetimine **ve** katılımızından dolayı sizlere ve çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Bu çalıştayın verimli olmasını, faydalar getirmesini, Ülkemize ve Çevre ve Şehircilik ailesine hayırlara getirmesini diliyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

ÇALIŞTAY RAPORU

14 Ocak 2016 tarihinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği (TürkMMMB) işbirliği ile, Ankara'da, gerçekleştirilen "Teknik Müşavirlik Çalıştayı'na" kamu kurumlarını ve teknik müşavirlik sektörünü temsilen 182 uzman katılmıştır.

Çalıştayın amacı, teknik müşavirlik hizmetlerinin tanınırlığını ve saygınlığını artırmak, sektörü ulusal ve uluslararası platformlarda geliştirmek için, teknik müşavirlik sektörünün sorunlarının ilgili tüm paydaşlarca tartışılması ve sanayi ve kamu işbirliği ile çözüm önerileri üretilmesi olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda Çalıştay'da, kamu ve özel sektörden uzman katılımcılar ile teknik müşavirlik sektörünün gelişmesinin önündeki engeller tartışılmış, bu engellere yönelik çözüm önerileri irdelenerek, çözüm önerilerine ilişkin öncelik sıralamaları yapılmıştır.

Çalıştayda, aşağıdaki konu başlıklarını irdelemek üzere 5 farklı grup oluşturulmuş ve grup çalışmaları yürütülmüştür:

- Mevzuat ve Öneriler
- Sorumluluklar
- Yurtdışında Kurumsal Yapılanma
- AB Finansmanlı Projeler
- Araştırma-Geliştirme ve Tesvikler

Çalışma grupları, daha belirlenmiş olan "çözüm önerilerini" içeren formları kullanarak tartışmalar yürütmüş, çözüm önerilerini önceliklendirmeye ve atılması gereken adımları belirlemeye çalışmıştır. Grup çalışmaları tamamlandıktan sonra, çalışma grupları sunumlar yaparak, grup görüşlerini aktarmış ve konular genel tartışmaya açılmıştır.

Bu raporun amacı, Çalıştay bulgularının ve öncelikli olarak belirlenen teknik müşavirlik sektörünün önündeki engellerin çözümüne yönelik stratejilerin özetlenmesidir.

GİRİŞ:

10. Kalkınma Planı (2014-2018), İnşaat, Mühendislik-Mimarlık, Teknik Müşavirlik ve Müteahhitlik Hizmetleri Özel İhtisas Komisyonu Raporunda, Türk inşaat sektörü 2023 vizyonu aşağıdaki gibi tanımlanmıştır;

Yapıların kavramsal tasarım, tasarım, yapım, işletme, bakım-onarım ve dönüşüm süreçlerini, yaşam dönemi maliyetlerine göre, sürdürülebilirlik, afetsellik ve çevre üzerindeki etkileri düşünülerek gerçekleştirecek,

Uluslararası rekabet gücünü inovasyon yeteneğini artırıp, teknoloji, verimlilik ve kalite bazında farklılaşarak sağlayacak,

Kamu-özel sektör işbirliği modellerinin etkin olarak kullanıldığı ve kullanıcıların/toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak hizmet çeşitliliğinin sağlanarak tedarik süreçlerinin etkinleştirildiği bir sektör konumuna gelecek,

Nitelikli insan gücünü çekebilecek çalışma koşullarına sahip, çalışanlar için cazip bir sektör olacak,

Performansı yalnızca ekonomik göstergelerle değil, çok boyutlu olarak (enerji verimliliği, yaşam kalitesi, toplumsal refah vb.) ölçülen; stratejik olarak yönetilen ve kurumlar arası işbirliği ile faaliyetleri planlanıp, koordine edilen bir sektör haline gelecektir.

2023 Vizyonunun gerçekleştirilmesi için öncelikli olarak belirlenen Stratejik Programlardan biri de "Teknik Müşavirlik Sektörü'nün Geliştirilmesidir". Stratejik Program, bu yönde atılması gereken aşağıdaki adımları içermektedir:

- İç pazarda talep yaratılması

- Yurtiçindeki olumsuz rekabet koşullarının ortadan kaldırılması
- Teknik müşavirlik firmalarının sorumluluklarının yeniden düzenlenmesi
- Teknik müşavirlik hizmetleri için kalifikasyon-esaslı değerlendirme ve seçme sistemi oluşturulması
- Mevcut teşvik sisteminin işlerliğinin artırılarak, desteklerin kullanılabilir hale getirilmesi
- Teknik müşavirlik ile ilgili yasaların (örneğin yapı denetimi vb.) sektörün katılımı ile yeniden düzenlenmesi

Söz konusu stratejik programın çerçevesine uygun olarak TÜRKMMMB'nin hazırladığı ve 2015 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sunduğu raporda, mevcut problemlerden yola çıkılarak 5 alanda iyileştirme önerilmektedir.

Tablo 1'de sunulan başlıklar Çalıştay'ın temelini oluşturmuş ve Grup çalışmaları bu eksenler üzerinden yürütülmüştür.

Tablo 1. Çalıştay'da Ele Alınan Ana Başlıklar

1. Mevzuat Düzenlemeleri (Grup 1)
Kamu Yatırımlarında Teknik Müşavir Kullanımının Yaygınlaştırılması ve Seçimi
KİK Kapsamında Yabancı Firmalara Karşı Türk Firmaları Koruyucu Önlemler
KİK Teknik Müşavir Seçiminde Haksız Rekabeti Engelleyici Önlemler
Teknik Müşavirlik Sözleşme Şartlarında İyileştirmeler
2. Mesleki Sorumluluk Sigortası (Grup 2)
Mesleki Sorumluluk Sigortasının (MSS) zorunlu olması ve yaygınlaştırılması
Yapım kontrollük işlerinde teknik müşavirlerin müteahhitlerle birlikte müteselsilen sorumlu tutulmaması, müşavirin sorumluluğunun sadece kendi sözleşmesel hizmet bedeliyle orantılı ve sözleşme bedeliyle sınırlı olması
Firmalardan maksimum sözleşme bedeli kadar limiti olan bir Mesleki Sorumluluk Sigortası istenmesi
KİK'teki sorumluluk süresinin, danışmanlık hizmetleri alım sözleşmelerinde 5 yıl olarak belirlenmesi
MSS'nin yalnızca yapım süresini değil sorumluluk süresini de kapsaması
3. Yurtdışında Kurumsal Yapılanma (Grup 3)
Master plan ve fizibilite çalışmalarının hibe destekleriyle Türk firmalarınca yapılmasının sağlanması, sonra gelen aşamaların da Türk mühendislik ve müteahhlik firmaları arasında ihale edilmesi
Teşvik mevzuatı düzenlenerek, teknik müşavirlerin EPC ve PPP projelerinde yer almasının teşvik edilmesi
Yurtdışı teknik müşavirlik sözleşmelerinde politik ve ticari risk sigortası sisteminin oluşturulması
İkili anlaşmalarla kota muafiyeti sağlanması (yerel eleman çalıştırma zorunluluğunun kaldırılması)
Teşviklerin taşeronluk hizmeti veren teknik müşavirlik firmalarına da sağlanması
Teşviklerin yalnızca "yabancı devlet kurumlarından" değil, özel sektörden alınan işler, EPC vb. işler için de uygulanması
Uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi
Hedef ülke ve bölgelerin belirlenmesi
4. AB Finansmanlı Projeler (Grup 4)
AB finansmanlı işlerde aşırı yüksek tutulan teknik ve mali ön yeterlik şartlarının makul düzeylere getirilerek, Türk firmalarını da rekabet edebilirliğinin sağlanması
İş bitirme bedellerinin işin büyüklüğü ile orantısız yükseklikte olmaması
3 yıl değil daha yüksek (10 yıl) içinde tamamlanmış işlerin değerlendirilmesi
Personel kriterleri arasında Türkçe bilmek, yerel deneyim vb koşulların eklenmesi
Rekabetin "anahtar uzman nitelikleri" yerine "müşavir firma deneyimi" odaklı olması
Yabancı firmalar için yerel ortak zorunluluğu getirilmesi

Yabancı firmaların vergi, sigorta vb avantajları nedeniyle Türk firmalarına karşı yarattığı haksız rekabetin önlenmesi
Vergi mevzuatının değiştirilmesi (yabancı firmalardan %20 stopaj kesintisinin olumsuz sonuçlarının önüne geçilmesi)
Avrupa Birliği finansmanlı işlerde bütçelerin aşırı düşük belirlenmemesi, kalitenin ön plana çıkarılması
5. Ar-Ge ve Teşvikler (Grup 5)
Kamu ve özel sektör işverenlerinin firmaların ar-ge ve verimlilik esaslı yeni teknolojiler geliştirmesini talep etmesi
Teknik şartnameler ve standartlar yoluyla yerli ve yeni teknolojilerin kullanılmasının teşvik edilmesi
Mevcut ihale kanununun yeni ve yerli teknolojilerin ve uygulamaların önünü açacak şekilde düzenlenmesi
Üniversite ve araştırma merkezleriyle işbirliği, kamu kurumları ile ortak ar-ge çalışmaları
Ar-ge yatırımları ve yenilikçi uygulamalarla ilgili finans kuruluşları ile işbirliği
Teknoloji platformları oluşturulması
Destek ve teşviklerin öncelikle KOBİ'lere yönlendirilmesi, Teknokentler'de yer almalarının teşvik edilmesi
Nitelikli insan gücünü sağlamak ve araştırmacı yetiştirmek için üniversitelerde özel programlar geliştirilmesi
İnşaat sektörü için öncelikli ar-ge konularının belirlenmesi ve desteklenmesi

Çalıştayda yürütülen grup çalışmalarının temel bulguları bir sonraki bölümde özetlenmektedir.

GRUP ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ:

Gruplar, grup üyelerinin üzerinde uzlaşmaya vardığı değerlendirme formlarını sonuç bildirimleri olarak teslim etmişlerdir. Çalıştay'da her bir Grupta ele alınan konuları ve sonuç bildirimlerini gösteren tablolar (değerlendirme formları) ile Grup katılımcıları listeleri EK-1'de sunulmaktadır.

Grupların yapmış oldukları değerlendirmeler aşağıda özetlenmektedir. Değerlendirmelerin detayları EK-1'de mevcut olup, aşağıdakiler yalnızca "öne çıkan/öncelikli" bulguları içermektedir.

GRUP 1: Mevzuat ve Öneriler

- Kamu kurum ve kuruluşlarının teknik danışman kullanma alanlarının artırılması ve yaygınlaştırılması konusunda bir fikir birliği sağlanamamıştır. Zira, bu durumun kamudaki teknik personelin atıl kalmasına yol açabileceği ve teknik danışmanların mali sorumlulukları bulunmadığından işleri bir kamu görevlisinin titizliğiyle yürütememe riskinin bulunduğu

değerlendirilmiştir. Teknik müşavirlik hizmet alanının genişlemesine yönelik öncelikli bir strateji belirlenememiştir, ancak TürkMMMB'nin potansiyel hizmet alanlarına dair tanıtım ve bilgilendirme yapmasının faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

- Kamu sektörü tarafından hizmet alımlarında “Danışmanlık hizmet alım yönteminin” kullanılması mümkün ve uygun olarak değerlendirilmiştir. Ancak, yöntemin daha pratik bir noktaya getirilmesi, kullanılabilirliğinin artırılması için ek çalışma yapılması gerekmektedir. Danışmanlık hizmet alım yönteminin kullanılması teknik müşavirlik sektörü için çok önemli bir adım olacak ve değerlendirmelerde kalite ve maliyetin birlikte göz önünde bulundurulmasıyla sektörün kalite odaklı gelişimi sağlanabilecektir.
- Pilot ortağın veya koordinatörün “yerli firma” olma şartının aranması uygun bulunmuştur, ancak buna yönelik mevzuat düzenlemeleri (4734 nolu Kanun) yapılması önerilmiştir, 2003 yılından önceki tanımlamalara geri dönelebileceği tartışılmıştır.
- İhale şartları içinde “yerel deneyimin” ön plana çıkarılması/etkinleştirilmesi için puanlama sisteminin düzenlenmesi uygun bulunmuştur, bu yönde çalışmalar yapılması uygun olacaktır.
- Teknik müşavirlik sözleşme şartlarında çeşitli iyileştirmeler yapılması konusunda görüş birliğine varılmıştır: Götürü bedel hizmet işlerinde %20'lik artış imkanı sağlanması ve Müşavirin sözleşme bedelinin en az %80' ini tamamladığı durumlarda “İş Durum Belgesi” alabilmesi ve ihalelerde benzer iş deneyimi olarak kullanabilmesi konularında düzenleme yapılması kararlaştırılmıştır.
- Teknik Müşavirlerin verdikleri hizmet kapsamında özellikle inşaat yönetimi, kontrollüğü vb hizmetler kapsamında devlet memurları gibi Sayıştay'a karşı maddi zarara uğratma veya maddi kayıp yaratma konusunda sorumluluk taşımıyor olmalarının yarattığı hukuki boşluğun problem yarattığı görüşülmüş ve bunun için hukuksal çözümler araştırılması önerilmiştir.
- Yapı Denetim Hizmetinin de bir tür teknik müşavirlik hizmeti olması sebebiyle bu hizmetin de teknik müşavirlik hizmet yelpazesi içine alınması benzer seçim ve sözleşme şartlarında değerlendirilmesi ihtiyacı gündeme getirilmiştir. Bunun için bir çalışma grubu kurularak, konunun tüm boyutlarıyla ele alınması önerilmektedir.

GRUP 2: Sorumluluklar

- Yapım kontrollük işlerinde Teknik Danışmanların müteahhitlerle birlikte müteselsilen sorumlu tutulmaması, müşavirin sorumluluğunun sadece kendi sözleşme hizmet bedeliyle orantılı olması konusu değerlendirilmiş, bu başlıkta bir görüş birliği oluşmamıştır. Bu konu ile ilgili olarak yetki, görev ve sorumlulukların iyi tarif edildiği ikincil mevzuat üzerinde çalışılmasının,

bunun sonucu doğrultusunda da kanunda gerekli düzeltmelerin yapılmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

- Benzer şekilde, Teknik Danışmanlık Firmalarının sorumluluklarının sözleşme bedelleri ile sınırlanması konusunda da fikir birliği oluşmamış, bu konu ile ilgili olarak da yetki, görev ve sorumlulukların iyi tarif edildiği ikincil mevzuat üzerinde çalışılmasının, bunun sonucu doğrultusunda da kanunda gerekli düzeltmelerin yapılmasının uygun olacağı görüşü belirginleşmiştir.
- KİK mevzuatında Danışmanın sorumluluk süresinin 5 yıl olarak belirlenmesi katılımcılar tarafından olumlu karşılanmıştır. KİK'deki Danışmanın hizmetin tamamlanmasından sonraki 15 yıllık sorumluluk süresinin Borçlar Kanunu ile de uyumlu hale getirilerek 5 yıl olarak belirlenmesi ile, Danışmanın ve dolayısıyla da İşverenin riskini Mesleki Sorumluluk Sigortası ile güvence altına almasının mümkün olabileceği görüşülmüştür.
- Katılımcılar Mesleki Sorumluluk Sigortası'nın (MSS) zorunlu olması ve yaygınlaştırılması konusunda görüş birliğine varmışlardır. Mesleki Sorumluluk Sigortasının (MSS) yalnızca yapım süresince değil hizmetin tamamlanmasından sonraki sorumluluk süresince de geçerli olması uygun bulunmuş, sorumluluk süresinin 5 seneye çekilmesi Danışmanın ve dolayısıyla da İşverenin riskini Mesleki Sorumluluk Sigortası ile güvence altına alması açısından önemi vurgulanmıştır.

GRUP 3: Yurtdışında Kurumsal Yapılanma

- İkili anlaşmalar yoluyla master plan ve fizibilite çalışmalarının hibe destekleriyle Türk firmalarınca yapılmasının sağlanması, bunlardan sonra gelen aşamaların da Türk mühendislik ve müteahhitlik firmaları arasında ihale edilmesi için mekanizma oluşturulması ve plan-fizibilite çalışmalarında Eximbank kredilerinin uygun koşullarla sağlanması uygun ve öncelikli bulunmuş olup, Kalkınma ve yatırım bankacılığı veya fon yönetimi vasıtasıyla destek sağlanabileceği değerlendirilmiştir. Hibe kredi programının oluşturulmasının gerekli olduğu belirtilmiştir.
- Teşvik mevzuatının EPC ve PPP projelerinde yer alan Teknik Müşavirlik Firmalarına da uygulanması, teşviklerin alt yüklenici hizmeti veren teknik müşavirlik firmalarına da sağlanması, teşviklerin yalnızca "yabancı devlet kurumlarından" değil, özel sektörden alınan, EPC ve PPP vb işler için de uygulanması, yurtdışındaki müteahhitlere (yabancı firmalara) verilen EPC tipi hizmetlerin de teşvik kapsamında değerlendirilmesi uygun ve öncelikli bulunmuştur. Bu konuların Ekonomi Bakanlığı teşvik mevzuatı kapsamında değerlendirilmesi önerilmektedir.

- Diğer öncelikli bir konu ise son yıllarda yaşanan olumsuzluklar nedeniyle çalışamaz hale gelen pazarlar yerine Teknik Müşavirlik sektörünün Yurtdışı önceliklerini tespit etmek amacıyla yeni hedef ülke ve bölgelerin belirlenmesi gereğidir. TürkMMMB – DEİK ve Ekonomi Bakanlığınca hedef ülkeler için müşterek çalışma yapılması önerilmektedir.

Grup 4: AB Finansmanlı Projeler

- AB Finansmanlı Projelerde Türk Teknik Müşavirlik Firmalarının tercih edilmesi konusunda öncelikli bulunan ve fikir birliğine varılan konu başlıkları aşağıdaki gibidir:
- İstenen iş bitirme belgelerinde, benzer işin son 3 yıl yerine son 5 yılda (PRAG'da yapım işleri için tanımlanan süre) bitirilmiş olması şartının aranması konusunda fikir birliği oluşmuştur. İhale konusu ile ilgili Türkiye sınırları içinde iş bitirme istenebileceği hususunda da mutabakata kalınmıştır. Mutabık kalınan önerilerin yapılabilmesi için konu, TürkMMMB tarafından, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı AB Dairesi, diğer İPA Birimleri, CFCU ve AB Bakanlığı nezdinde takip edilmeli ve ilgili dairelerle ortak bir çalışma yürütülmelidir.
- İstenen iş bitirme belgelerinin tutarlarının işin büyüklüğü ile orantılı olması konusunda da görüş birliği vardır. Hâlihazırda işin büyüklüğüne eşit olacak şekilde istenen iş bitirme tutarının, işin %70 i kadar tutarda istenebileceği hususu görüşülmüştür. Ancak ilgili birimlerin (TürkMMMB, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı AB Dairesi, İPA Birimleri, CFCU ve AB Bakanlığı) bu konuda ortak bir çalışma yapması gerekmektedir.
- Personel kriterleri belirlenirken işin gerekliliklerinin göz önünde bulundurulması, çok basit işler için yüksek nitelikler aranmaması konusunda görüş birliği vardır. Asgari 10 daimi personel şartının, işin büyüklüğüne göre, 5 ila 8 daimi personelle kısıtlanmasının sağlanabileceği, anahtar uzmanların yeterlik kriterlerinin makul düzeyde istenmesi konularında mutabık kalınmıştır. Mutabık kalınan konularda İPA Birimlerinin uygulanabilir sınırlar çerçevesinde gerekeni yapacaklarını bildirilmiştir.
- Personelin Türkçe bilmesi, yerel deneyim gibi koşulların puanlamada dikkate alınması öncelikli bir başlıktır. Yabancı firmanın söz konusu işte istihdam edeceği personele karşı vergi, sosyal güvence, ücret vb. konularda aynı şartlarda rekabet etmesinin sağlanması, eşit şartlara tabi tutulması konusunda görüş birliği oluşmuş olup, İPA birimlerinin gereken düzenlemeleri yapması beklenmektedir.
- AB finansmanlı projelerde bütçe ve iş tanımlarının belirlenmesi konusunda ise proje bütçelerinin ve iş tanımlarının personel maliyetlerinin Türkiye'de tabi olunan mevzuata ve piyasa uzman değerlerine ayrıca genel giderlere ve diğer giderlere uygun olarak belirlenmesi ve AB Projelerinde mükerrer vergilendirmenin önlenmesi konuları öncelikli bulunmuştur.

- Teknik Müşavir seçiminde haksız rekabeti engelleyici önlemler arasında da firmalardan istenen iş deneyiminde doğrudan “FIDIC” deneyimi istemek yerine, uluslararası finansmanlı projelerde benzer iş deneyimi aranması konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Grup 5: Ar-ge ve Teşvikler:

- En öncelikli eylemlerden biri, inşaat sektörü için öncelikli ar-ge konularının belirlenmesi ve desteklenmesi olarak değerlendirilmiştir. Dayanıklılık, geri dönüşüm ve enerji verimliliği öncelikli ar-ge başlıkları olarak önerilmiş, inşaat sektöründeki çalışanların eğitimi konusunun önemi vurgulanmıştır. Öncelikli teknolojik alanlar olarak BIM (Building Information modelling) ve GIS (Geographical Information Systems) belirlenirken, yeni malzeme ve yapım teknolojileri de orta öncelikli teknolojiler olarak tanımlanmıştır.
- Nitelikli insan gücünü sağlamak ve araştırmacı yetiştirmek için üniversitelerde özel programlar geliştirilmesi diğer bir öncelikli adımdır.
- Ar-ge yatırımları ve yenilikçi uygulamalarla ilgili finans kuruluşları ile işbirliği konusu öncelikli bulunmuş, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nün ar-ge finansmanı sağlaması önerilmiştir.
- Destek ve teşviklerin öncelikle KOBİ'lere yönlendirilmesi, teknokentlerde/teknoloji geliştirme bölgelerinde yer almalarının teşvik edilmesi önerilmiş, bunun için de KOBİ'lere yönelik desteklerle ilgili etkin bilgilendirme yapılması gerektiği belirtilmiştir.
- Mevcut İhale Kanunu'nun yeni ve yerli teknolojilerin ve uygulamaların önünü açacak şekilde düzenlenmesi sektörde yenilikçiliğin geliştirilmesi için en önemli adımdır. Kamu İhale [K](#)urumu'nun düzenleme yapabileceği belirtilmiş, bürokratlara bu konuda inisiyatif tanınması

önerilmiştir. Teknik şartnameler ve standartlar yoluyla yerli ve yeni teknolojilerin kullanılmasının teşvik edilmesi önemli bir adım olacaktır. Bunun için Başbakanlık Genelgesi ile önceliklendirme yapılabileceği vurgulanmıştır.

- Kamu ve özel sektör işverenlerinin, firmaların ar-ge ve verimlilik esaslı yeni teknolojiler geliştirmesini talep etmesi diğer bir öncelikli bir adım olacaktır. Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nün ar-ge ihaleleri yapması, örneğin sektör için öncelikli bir başlık olan "inşaat atıklarının yeniden kullanımı" konusunda bir çalışma başlatılabileceği değerlendirilmiştir.

SONUÇ

Sektör temsilcileri ile kamuda çalışan uzman personelin birlikte fikir ürettiği ve stratejiler geliştirdiği Çalıştayda görüş birliğine varılan ve önceliklendirilen konulara ek olarak görüş birliği tahsis edilemeyen başlıklar da mevcuttur. Özellikle AB finansmanlı projeler, yurtdışında kurumsal yapılanma ve ar-ge başlıklarında genel bir mutabakat sağlandığı, mevzuat değişiklikleri ve sorumluluklar (MSS dahil) başlıklarında ise ortak bir görüşün oluşturulabilmesi için daha kapsamlı çalışmalar yürütülmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Fikir birliğine varılan konularda adımların atılabilmesi için de uygulama prensiplerini belirlemeye yönelik ortak çalışmaların yürütülmesi gerekecektir. Görüş birliğine varılan konularda sorumlu kuruluşların saptanması ve mevzuat değişikliklerine ilişkin olarak yürütülecek çalışmaların kapsamının belirlenmesi açısından Çalıştay oldukça faydalı olmuştur. 10. Kalkınma Planı'ndaki hedeflere ulaşılabilmesi için yukarıda bahsedilen öncelikli konu başlıklarında çalışmaların ilgili tüm paydaşlar tarafından sahiplenilerek ivedilikle başlatılması gerekmektedir.

RAPOR EKLERİ

Teknik Müşavirlik Çalıştayı Sonuç Raporu'na ilişkin olarak hazırlanmış olan aşağıda belirtilen ekler ayrıca sunulmaktadır.

Ek-1: Çalıştay Konuları ve Sonuç Önerileri ile Grup Katılımcıları

Ek-2: Çalıştay Hazırlıkları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na Sunulan TürkMMMB Görüşleri

Ek-3: Çalıştay Programı

Ek-4: Çalıştay Katılımcı Listesi

Teknik Műşavirlik Çalıřtayı

14 Ocak 2016, Ankara